

Drodzy Katecheci! Szanowni Rodzice!

Z inicjatywy papieża Benedykta XVI okres pomiędzy 19 czerwca bieżącego roku a 19 czerwca roku przyszłego został ogłoszony – w całym Kościele katolickim – Rokiem Kapłańskim. Jak podkreślił kardynał Claudio Hummes, Prefekt Kongregacji ds. Duchowieństwa, powinien to być rok modlitwy księży, z księżmi oraz za księży. Okazją do inauguracji Roku Kapłańskiego

stała się 150. rocznica śmierci św. Jana Marii Vianney'a, słynnego proboszcza z Ars, którego Ojciec Święty w czerwcu ogłosił patronem wszystkich kapłanów na świecie. Jan Maria Vianney – dotąd patron wszystkich proboszczów – dał niezwykły wzór życia i służby kapłańskiej. Ale także w naszej Ojczyźnie nie brakuje przykładów kapłańskiej świętości i gorliwości w służbie Bogu i bliźnim. Jednym z nich jest ks. Jerzy Popiełuszko, którego 25. rocznicę męczeńskiej śmierci przeżywamy w tym miesiącu. Wydaje się oczywiste, że ta rocznica i trwający Rok Kapłański nasuwają potrzebę przypomnienia młodzieży postaci tego polskiego kapłana i męczennika.

KSIAĐZ JERZY POPIEŁUSZKO – WZÓR GORLIWEGO KAPŁANA Scenariusz katechezy dla młodzieży z klas gimnazjalnych i szkół średnich

CELE:

Zapoznanie uczniów z życiem, działalnością i okolicznościami śmierci ks. Jerzego Popiełuszki. Ukazanie jego osoby jako gorliwego kapłana i duszpasterza, dbającego zarówno o sprawy duchowe, jak i materialne wiernych. Rozwijanie przekonania o niezbędności i wzajemnym uzupełnianiu się słów i czynów w wyznawaniu wiary w Jezusa Chrystusa.

METODY:

W katechezie stosujemy rozmowę, wykład, pracę w grupach, metodę aktywizującą „droga życia”.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

Pismo Święte, wycięte długie paski papieru, fotografie uczniów z dzieciństwa, fotografia ks. Jerzego Popiełuszki.

PRZEBIEG KATECHEZY:

I. Wprowadzenie do katechezy

Po modlitwie rozpoczynającej katechezę nauczyciel wprowadza uczniów w temat za pomocą metody aktywizującej „droga życia”. Uczniowie wcześniej powinni zostać poproszeni o przyniesienie na lekcję swego zdjęcia z dzieciństwa. Teraz fotografie zostają ułożone na środku w widocznym miejscu. Klasa próbuje wspólnie przyporządkować zdjęcia do poszczególnych osób. Następnie każdy, jeśli czas na to pozwoli, przedstawia się przy pomocy swego zdjęcia, podkreślając te momenty życia, które miały dla niego duże znaczenie, np. narodziny, chrzest, pierwszy dzień

w szkole czy też jakieś spotkanie z drugim człowiekiem. Każdy uczeń wykonuje leporello z wcześniej przygotowanego długiego paska grubego papieru. Na początku przykleja swoje zdjęcie, a następnie, zaznacza na pasku najważniejsze momenty życia, malując obrazek bądź wpisując jakiś charakterystyczny tekst, np. słowa przy chrzcie świętym. Wolne pola zapraszają do uzupełniania tego leporello.

II. Odkrywanie wezwania Bożego

Katecheta kontynuuje: Przypomnieliśmy sobie najważniejsze momenty z naszego życia, za które jesteśmy Panu Bogu wdzięczni. Nie zawsze jednak były to chwile szczęśliwe. Na przykład śmierć kogoś bliskiego, choroba, zdrada przyjaciela czy obłany egzamin – to okoliczności, które wspominamy raczej niechętnie. Nie rozumiemy cierpienia, które nas dotyka. Lękamy się go. Lękamy się tego, co przyniesie jutro. A przecież Jezus Chrystus wielokrotnie przypomina nam: „Pokój zostawiam wam, pokój mój daję wam. Nie tak jak daję świat, Ja wam daję. Niech się nie trwoży serce wasze, ani się nie lęka! Na świecie doznacie ucisku, ale miejcie odwagę: Jam zwyciężył świat” (J 14,27; 16,33).

Słowa Pana Jezusa napalniają pokojem duszę człowieka, pomimo że wcale nie obiecują łatwego życia. A skoro wiemy, co może nas spotkać, czego mamy się lękać?

III. Odpowiedź na Boże wezwanie

Doskonale rozumiał to jeden z największych kapłanów współczesnej Polski – ks. Jerzy Popiełuszko. ▶

(W tym miejscu katecheta powinien nakreślić realia, w jakich znajdowała się nasza Ojczyzna w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych poprzedniego stulecia, a także w stopniu, w jakim uzna za właściwe, przedstawić życie i dzieło tego niezwykłego kapłana – patrz: materiały pomocnicze).

Dalej katecheta podkreśla: Ksiądz J. Popiełuszko na swoim obrazku prymicyjnym umieścił fragment z Ewangelii według św. Łukasza, który jest główną myślą dzisiejszej katechezy: „Posyła mnie Bóg, abym głosił Ewangelię i leczył rany zbolełych serc” (4,18). Przyglądając się jego życiu, widzimy, że do końca starał się być wierny tym słowom i swemu powołaniu.

Ksiądz Jerzy był kapłanem bardzo gorliwym i szczęśliwym, gdy ludzie odnajdywali drogę do Boga. Jednak nikogo na siłę do Kościoła nie ciągnął. Ludzie sami do niego przychodzili – starzy, młodzi, kobiety, mężczyźni, ludzie innych wyznań czy niewierzący. Przychodzili ze swoimi kłopotami, prośbami, cierpieniami, a nieraz po prostu po to, aby go poznać, zobaczyć, zamienić kilka słów, podziękować. On dla wszystkich miał czas. Jego pokój zawsze tonął w kwiatkach. Przychodzili też ludzie, którzy przez 30, 40 i więcej lat nie byli u spowiedzi. Z takich wizyt cieszył się najbardziej. Mówił często, że wszyscy są dziećmi Boga, że w każdym jest Jego ślad. Przy nim ludzie czuli się dobrzy, kochani, potrzebni, równi. Ksiądz Jerzy był dla nich autorytetem, bo mówił prawdę i żył zgodnie z tym, co głosił. A głosił prawdy podstawowe: że każdy ma prawo do wolności, do pracy i wypoczynku, do godziwej zapłaty za pracę, że nie można prześladować i osadzać w więzieniach za przekonania religijne i polityczne. Pamiętajmy, że wówczas trzeba było wielkiej odwagi, aby głosić prawdę.

Do niego kierowano transporty zagraniczne z darami, przede wszystkim z lekarstwami. Skrupulatnie tym rozporządzał i kierował do najbardziej potrzebujących. Nigdy nikogo nie pozostawił bez pomocy.

Dla robotników zorganizował specjalne kursy kształcenia, w zakres których wchodziła społeczna nauka Kościoła i najnowsza historia Polski. Na kursy zapraszał wybitnych znawców z różnych dziedzin.

Choć był ciągle zabiegany, wiele się modlił. Podczas podróży, w samochodzie nie rozstawał się z brewiarzem, zaś po modlitwie brewiarzowej najczęściej głośno prowadził różaniec. W czasie wielokrotnych przesłuchań korzystał z przysługującego mu prawa odmowy składania wyjaśnień i odmawiał różaniec. W trakcie różnych spotkań nagle przepraszał, brał brewiarz i szedł się modlić.

Od końca 1983 roku, po wszczęciu przeciwko niemu śledztwa „za nadużywanie wolności sumienia” rozpoczęły się trwające do lipca 1984 roku przesłuchania, bezustanne inwigilacje, próby zamachów.

Ksiądz Jerzy musiał okazać wiele męstwa, aby nadal głosić swoje kazania, opiekować się uwięzionymi, wyrzuconymi z pracy, ich rodzinami, wszystkimi zgnębionymi i cierpiącymi. Pozostał wierny temu, co ślubował w dniu swoich święceń kapłańskich: „leczył rany zbolełych serc”.

Ówczesne władze sporządziły przeciwko niemu 6 tomów akt oskarżenia. Zarzucano mu między innymi, że codziennie o godzinie dwunastej w południe kazał bić w dzwony „na strajk” (dzwony biły i biją na Anioł Pański!), że intonował antypaństwowe, wywrotowe pieśni, jak chociażby „Słuchaj Jezu, jak Cię błaga lud, słuchaj, słuchaj, uczynź z nami cud”, że śmiało odprawiał Mszę Świętą poza swoją parafią, na przykład na Jasnej Górze. W ten sposób pracował słynny IV departament Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Z całą pewnością Ksiądz Jerzy miał świadomość zagrożenia. Liczył się z zamachem na swoje życie. Miał ku temu wiele powodów. Był nieustannie śledzony, szykanowany. Dostawał coraz więcej anonimów z pogrózkami. Bardzo przeżywał i martwił się przykrościami, jakie spotykały innych tylko dlatego, że z nim współpracowali.

Im więcej czasu mija od śmierci Sługi Bożego ks. Jerzego, tym bardziej oczywista staje się prawda, że nie był on działaczem społecznym czy politycznym (jak niektórzy chcieliby go widzieć), ale mimo trudności, cierpień i prześladowań, był kapłanem wiernym Ewangelii. Swoim życiem ukazał, jak służyć Bogu, Człowiekowi i Ojczyźnie. Cała jego niezwykłość brała się z determinacji, z jaką starał się wprowadzić w czyn słowa Ewangelii: „Zło dobrem zwyciężaj”.

Te słowa powtarzały się często w homiliach podczas Mszy za Ojczyznę odprawianych przez ks. Jerzego. Pozwoliły one także spojrzeć Polakom na męczeńską śmierć ks. Jerzego oczami wiary i przebaczyć mordercom...

Prosty chłopak z podbiałostockiej wsi, schorowany, o przeciętnych zdolnościach i możliwościach, zwykły warszawski wikary jest wyraźnym znakiem wyjątkowego sposobu działania Pana Boga, który wybiera to, co słabe w oczach ludzi, aby mocnych zawstydzić. Powinniśmy pamiętać przy tym, że chrześcijaństwo nie może być i nie jest religią lęku, bo lęk przed światem i wyzwaniem, jakie on niesie, przekreśla możliwość głoszenia Dobrej Nowiny, do czego każdy ochrzczony jest przecież zaproszony i posłany.

Trwający proces beatyfikacyjny ks. Jerzego świadczy, że w jego posłudze chodziło o coś więcej niż tylko o doraźną polemikę z ówczesną władzą. Kościół nie wynosi na ołtarze ludzi za ich poglądy społeczne lub polityczne czy za ich patriotyzm. Wskazuje na świętych jako na tych, którzy mogą stanowić wzór do naśladowania w naszej pielgrzymce wiary ku spotka-

niu z Chrystusem. Nie przesądając zatem o wynikach procesu beatyfikacyjnego, powinniśmy podejmować refleksję nad tym, w jakim sensie ks. Jerzy mógłby dziś być dla nas wzorem?

IV. Utrwalenie

Uczniowie wspólnie wykonują drogę życia ks. Jerzego Popiełuszki. Podobnie jak na początku kateche-

zy, przyklejają najpierw jego fotografię, a następnie zaznaczają najważniejsze momenty jego życia. Na zakończenie katechezy katechizowani porównują swoją drogę życia z leprello ks. Jerzego, wpisując tam swoje przemyślenia i komentarze.

Katechezę kończymy modlitwą prośby o rychłą beatyfikację ks. Jerzego Popiełuszki i o świętość dla wszystkich kapłanów.

MATERIAŁY POMOCNICZE

Życie i działalność księdza Jerzego Popiełuszki

14 września 1947 – Narodziny Alfonsa Popiełuszko we wsi Okopy w Białostockiem (imię zmienił na Jerzy 13 maja 1971 roku).

16 września 1947 – Chrzest w kościele parafialnym w Suchowoli.

1956 rok – Pierwsza Komunia Święta.

1954–1965 – Ministrant w kościele parafialnym w Suchowoli.

1961–1965 – Liceum Ogólnokształcące w Suchowoli.

24 czerwca 1965 – Przyjęty do Wyższego Seminarium Duchownego w Warszawie.

25 października 1966 – Początek dwuletniej służby wojskowej w karnej jednostce dla kleryków w Bartoszycach.

28 maja 1972 – Rozpoczyna posługę duszpasterską w swej pierwszej parafii pod wezwaniem Świętej Trójcy w Ząbkach.

4 października 1975 – Zostaje wikarym w parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Aninie.

Maj 1978 – Przybywa do parafii pw. Dzieciątka Jezus na Żoliborzu w Warszawie.

Koniec 1978 – Mianowany duszpasterzem średniego personelu medycznego.

1979/1980 – Pracuje w Duszpasterstwie Akademickim Świętej Anny w Warszawie.

Od 20 maja 1980 – Rezydent w parafii pw. św. Stanisława Kostki na warszawskim Żoliborzu.

31 sierpnia 1980 – Pierwsza Msza Święta dla strajkujących robotników Huty „Warszawa”.

5–10 września; 26 września–7 października 1981 – Wraz z reprezentantami Huty „Warszawa” uczestniczy w dwóch turach I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarności” w Gdańsku. Codziennie odprawia dla jego uczestników Msze św. Kolportuje powielone przez siebie egzemplarze papieskiej encykliki *Laborem exercens*.

25 listopada–2 grudnia 1981 – Udziela duchowego wsparcia, odprawia Msze św. dla strajkujących studentów Wyższej Oficerskiej Szkoły Pożarnictwa w Warszawie.

12/13 grudnia 1981 – W noc wprowadzenia stanu wojennego prowadzi adorację przed obrazem Matki Bożej Częstochowskiej, która nawiedziła właśnie świątynię św. Stanisława Kostki w Warszawie. Ks. Jerzy po otrzymaniu wiadomości o pierwszych internowaniach zaczyna organizować pomoc dla prześladowanych, uczestniczy w procesach aresztowanych, odprawia w ich intencji Msze św.

17 stycznia 1982 – Rozpoczyna odprawianie comiesięcznych Mszy św. za Ojczyznę, które gromadzą tysiące osób z całej Polski. Ich dewizą są słowa św. Pawła: „Zło dobrem zwyciężaj”.

13/14 grudnia 1983 – „Nieznani sprawcy” ze służby bezpieczeństwa wrzucają mu do pokoju cegłę i rozbijają okno.

19 maja 1983 – Prowadzi na Powązki milczący kondukt pogrzebowy zakatowanego przez milicjantów warszawskiego maturzysty Grzegorza Przemyka, z udziałem ponad 50 tysięcy osób.

30 sierpnia 1983 – Zostaje zatrzymany przez SB w drodze do Gdyni na Mszę św.

18 września 1983 – Organizuje I Pielgrzymkę Świata Pracy na Jasną Górę, która jest kontynuowana do dzisiaj w każdą trzecią niedzielę września.

22 września 1983 – Prokurator Anna Jackowska wszczyna śledztwo przeciwko ks. Jerzemu.

12 grudnia 1983 – Podczas przesłuchania zostają mu przedstawione fałszywe zarzuty.

14 grudnia 1983 – W organie KC PZPR „Trybunie Ludu” ukazuje się tekst oczerniający ks. Jerzego. 27 grudnia w „Ekspresie Wieczornym” wydrukowano kolejny szkalujący go artykuł, podpisany pseudonimem Michał Ostrowski, pt. „Garsoniera obywatela Popiełuszki”.

12 lipca 1984 – Prokuratura przedstawia mu zawierający cztery zarzuty akt oskarżenia. Kilka tygodni później na mocy amnestii śledztwo zostaje umorzone.

12 września 1984 – Sowiecka „Izwestia” zamieszcza atakujący ks. Jerzego artykuł Ł. Toporkowa „Nauka poszła w las. List z Warszawy”.

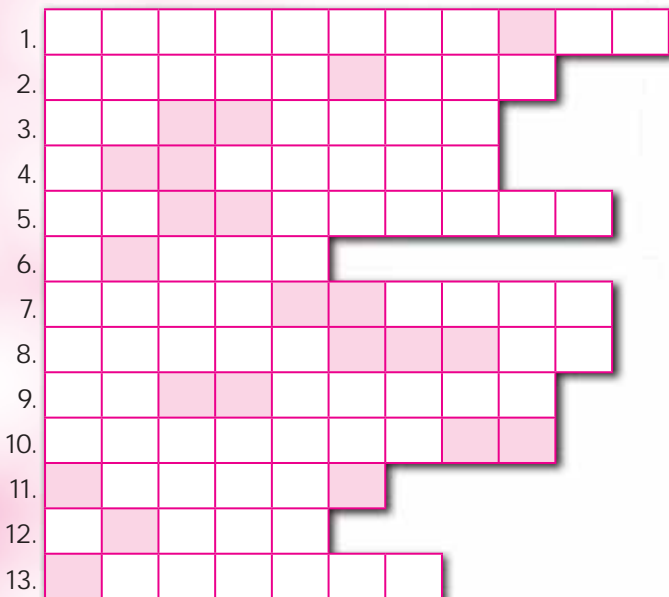
- 19 września 1984** – Rzecznik rządu PRL Jerzy Urban pod pseudonimem Jan Rem w tygodniku „TU i teraz” zamieszcza artykuł „Seanse nienawiści”, będący kolejnym propagandowym atakiem na Kapłana.
- 30 września 1984** – Uczestniczy w II Pielgrzymce Świata Pracy na Jasną Górę już z udziałem tysięcy pielgrzymów z całej Polski.
- 13 października 1984** – Esbecy, późniejsi mordercy ks. Jerzego: Grzegorz Piotrowski, Waldemar Chmielewski, Leszek Pękała przygotowują pod Olsztynkiem pierwszy zamach.
- 19 października 1984** – Wraca z Mszy św. w kościele pw. Świętych Polskich Braci Męczenników w Bydgoszczy. Zostaje porwany w Górsku koło Torunia przez funkcjonariuszy komunistycznej Służby Bezpieczeństwa, a następnie zamordowany.
- 30 października 1984** – Ciało ks. Jerzego zostaje odnalezione w zalewie we Włocławku.
- 31 października 1984** – Prezydent USA Ronald Reagan wydaje oświadczenie: „Cała Ameryka dzieli smutek narodu polskiego z powodu wiadomości o tragicznej śmierci ks. Jerzego Popiełuszki. Ojciec Popiełuszko był orędownikiem wartości chrześcijańskich i odważnym rzecznikiem sprawy wolności. Jego życie było przykładem najwyższych ideałów ludzkiej godności; jego śmierć umacnia stanowczość wszystkich

kochających wolność narodów, aby być nieugiętym w swych przekonaniach. Duch ojca Popiełuszki żyje nadal. Sumienie świata nie spocznie, dopóki sprawcy tego haniebnego przestępstwa nie zostaną doprowadzeni przed wymiar sprawiedliwości”.

- 3 listopada 1984** – W kościele św. Stanisława Kostki w ostatniej drodze Męczennika towarzyszy pół miliona wiernych. Uroczystościom przewodniczy Prymas Polski ks. kard. Józef Glemp.
- 27 grudnia 1984–7 lutego 1985** – W Toruniu ma miejsce proces morderców ks. Jerzego, który jednocześnie komunistyczna propaganda wykorzystuje do oszczerczych ataków na Kościół katolicki. Do dzisiaj są niejasne okoliczności porwania i śmierci ks. Popiełuszki.
- 14 czerwca 1987** – Przy grobie kapelana „Solidarności” modli się Ojciec Święty Jan Paweł II.
- 8 lutego 1997** – Rozpoczyna się proces beatyfikacyjny ks. Jerzego Popiełuszki na etapie diecezjalnym, zakończony 8 lutego 2001 roku.
- 3 maja 2001** – W Watykanie rozpoczyna się drugi etap procesu beatyfikacyjnego Sługi Bożego ks. Jerzego Popiełuszki, który wkrótce ma zostać zakończony. Ojciec Święty Benedykt XVI wyraził zgodę na przyspieszenie procesu beatyfikacyjnego.

ZADANIE

Rozwiąż krzyżówkę i z zaznaczonych pól odczytaj kolejno litery, które utworzą myśl dotyczącą ks. Jerzego Popiełuszki.

1. ...Świata Pracy na Jasną Górę, organizowana przez ks. Popiełuszkę.
2. Zło dobrem...!
3. Szczególnie umiłowana przez ks. Popiełuszkę – patriotę.
4. Papież, który wyraził zgodę na przyspieszenie procesu beatyfikacyjnego ks. Jerzego.
5. Chłopiec z liturgicznej służby ołtarza, którym był też ks. Jerzy.
6. Miejsce narodzin Kapelana „Solidarności”.
7. ...Duchowne w Warszawie, które ukończył ks. Popiełuszko.
8. Miejsce jego dwuletniej służby wojskowej.
9. Miejscowość, w której został ochrzczony.
10. Miejscowość, w której odprawił Mszę św. tuż przed śmiercią.
11. Imię ks. Jerzego otrzymane na chrzcie świętym.
12. Miejscowość, w której został zatrzymany i porwany przez funkcjonariuszy komunistycznej Służby Bezpieczeństwa.
13. Stan wprowadzony w Polsce 13 grudnia 1981 roku.

